

Materiál programu rokovania vlády dňa 10.7.2013

Názov: **Návrh Národnej protidrogovej stratégie Slovenskej republiky na obdobie rokov 2013 - 2020**

Číslo materiálu: UV-17523/2013

Rezort: MZ SR

Rezortné číslo: Z023666-2013-OKPSaMD

Predkladateľ: ministerka zdravotníctva

Podnet: iniciatívny materiál

Rokovanie: 67/2013, 10.07.2013, 14. bod programu

Materiál: Schválený

Č. uznesenia: 380/2013

Obsah:

Návrh uznesenia

Predkladacia správa

Vlastný materiál

Pripomienkové konanie

Návrh komuniké

Doložka vplyvov

Obal

NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

na obdobie rokov 2013 – 2020

Úvod

1. Národná protidrogová stratégia Slovenskej republiky na obdobie rokov 2013 – 2020 (ďalej len „NPS“) zohľadňuje nové prístupy a venuje sa novým problémom a potrebám, ktoré sa v ostatných rokoch identifikovali v SR, ako je predovšetkým:

- Ø narastajúci trend polyvalentného užívania psychoaktívnych látok[1]) vrátane kombinácie nelegálnych látok s legálnymi, akými sú alkohol alebo kontrolované lieky na predpis,
- Ø trend nárastu užívania stimulantov, najmä pervitínu, iných syntetických drog amfetamínového typu, ako aj experimentovania s novými psychoaktívnymi látkami (derivátmi syntetických kanabinooidov a katiónov),
- Ø potrebu zabezpečiť osobitnú, efektívnu kontrolu liekov na predpis, s obsahom psychoaktívnych látok a drogových prekurzorov,
- Ø napriek poklesu injekčného užívania pretrváva medzi vnútrožilovými užívateľmi drog značný výskyt ochorení prenášaných krvou, najmä vírusu hepatitídy C,

- Ø pretrvávajúce potenciálne riziká nových nákaz HIV a iných infekčných ochorení v dôsledku rizikového správania užívateľov drog,
- Ø potreba zvýšiť kvalitu, rozsah a diverzifikáciu služieb na zníženie dopytu po drogách (prevencia, liečba, resocializácia a harm reduction) na platforme jednotných štandardov poskytovaných služieb,
- Ø potreba riešiť užívanie drog prostredníctvom prístupu založeného na integrovanej špecializovanej zdravotnej starostlivosti, zameriavajúc sa pritom okrem iného na komorbiditu,
- Ø rastúca dynamika trhu s nelegálnymi drogami a novými psychoaktívnymi látkami, predovšetkým v oblasti ich výroby, pašovania, distribúcie a obchodovania s nimi,
- Ø globalizácia nelegálneho trhu s drogami a prekursori, ktorú urýchľuje používanie komunikačných a informačných technológií,
- Ø novelizácia legislatívnych predpisov s cieľom efektívnejšieho využívania trestnoprávných postihov v prípadoch menej závažných drogových trestných činov, najmä zvýšeným využívaním alternatívnych trestov,
- Ø primeraná integrácia opatrení a služieb vo väzenstve na znižovanie rizík súvisiacich s užívaním drog,
- Ø potreba predchádzať tomu, aby prekursori, pre-prekursori²⁾ a ďalšie kľúčové chemické látky, ktoré sa používajú pri nelegálnej výrobe drog, unikali z legálneho obchodného prostredia na nelegálny trh a potreba zabrániť zneužívaniu chemických látok, ktoré sa používajú ako riediace prímеси,
- Ø riešenie nedostatočného legislatívneho a inštitucionálneho ukotvenia podpory, výkonu a koordinácie protidrogovej politiky a multidisciplinárneho prístupu k drogovej problematike na národnej úrovni vo väzbe na požiadavky a legislatívu EÚ,
- Ø potreba využívať nové metódy získavania informácií o drogovej problematike.

Cieľom NPS je:

- Ø prispieť k merateľnému zníženiu dopytu po drogách, závislosti od drog a zdravotných a sociálnych rizík a škôd súvisiacich s drogami,
- Ø prispieť k potláčaniu drogovej kriminality a nelegálneho trhu s drogami a prekursori a k redukcii dostupnosti nelegálnych drog a nových psychoaktívnych látok,
- Ø podporiť viacúrovňovú koordináciu prostredníctvom aktívnej diskusie a analýzy vývoja a výziev v oblasti drog na regionálnej a národnej úrovni,
- Ø prispieť k lepšiemu šíreniu výsledkov monitorovania, výskumu a hodnotení a lepšiemu porozumeniu všetkým aspektom drogovej problematiky, ako aj účinkom intervencií s cieľom poskytnúť komplexné podklady pre tvorbu politiky a opatrení,
- Ø ďalej posilniť dialóg a spoluprácu v rámci EÚ, s tretími krajinami a s medzinárodnými organizáciami v oblasti znižovania dopytu a ponuky drog.

2. NPS buduje na výsledkoch, ktoré SR dosiahla v oblasti nelegálnych drog, pričom do svojich východísk musí začleniť komplexné hodnotenie aktuálnej situácie, a to hodnotenie založené na dôkazoch.

3. NPS je štruktúrovaná okolo dvoch oblastí protidrogovej politiky:

- Ø zníženie dopytu po drogách,
- Ø zníženie ponuky drog

a okolo troch prierezových tém:

- Ø koordinácia,
- Ø medzinárodná spolupráca,
- Ø výskum, informácie, monitorovanie a hodnotenie.

4. Dva po sebe nasledujúce protidrogové akčné plány NPS, ktoré budú vypracované v roku 2013 a v roku 2017, poskytnú zoznam konkrétnych opatrení spolu s

časovým harmonogramom, zodpovednými aktérmi, ukazovateľmi a nástrojmi hodnotenia.

5. Po náležitom zohľadnení aktuálnej situácie v oblasti drog a identifikovaných potrieb stratégie sa vyberie obmedzený počet cielených opatrení v oboch oblastiach protidrogovej politiky a v rámci troch prierezných tém, ktoré sa začlenia do akčných plánov na základe kritérií, medzi ktoré patria:

- Ø opatrenia musia byť založené na faktoch, vedecky podložené a nákladovo efektívne a ich cieľom musia byť realistické a merateľné výsledky, ktoré je možné vyhodnotiť,
- Ø opatrenia budú zasadené do časového rámca, budú sa na ne vzťahovať príslušné referenčné ukazovatele a ukazovatele plnenia a budú určené aktéri zodpovední za ich vykonanie, hodnotenie a podávanie správ,
- Ø opatrenia musia mať jednoznačný význam z pohľadu SR a musia poskytovať pridanú hodnotu.

6. Koordinačný orgán SR pre protidrogovú politiku (Rada vlády Slovenskej republiky pre protidrogovú politiku), prostredníctvom svojej exekutívy, na základe informácií zo strany zainteresovaných spolupracujúcich rezortov, Národného monitorovacieho centra pre drogy, orgánov činných v trestnom konaní, ďalších príslušných inštitúcií a orgánov SR, ako aj zo strany občianskej spoločnosti - vypracuje posúdenie tejto NPS v polovici jej trvania (t.j. v roku 2016) na účely prípravy druhého akčného plánu na obdobie 2017 – 2020. Po ukončení NPS a jej akčných plánov v roku 2020, koordinačný orgán SR pre protidrogovú politiku, prostredníctvom svojej exekutívy, vypracuje a predloží na rokovanie Vlády SR komplexné vyhodnotenie vykonávania opatrení NPS, s cieľom poskytnúť vstupné informácie a odporúčania pre ďalší vývoj protidrogovej politiky SR.

7. Za účelom dosiahnutia cieľov a zabezpečenia efektívnosti NPS sa budú vždy, keď to bude možné, a v rámci príslušných právomocí využívať existujúce nástroje a inštitúcie pôsobiace v drogovej problematike relevantné pre kľúčové aspekty tejto stratégie, vrátane mimovládnych neziskových organizácií, a to tak v rámci SR ako aj v rámci medzinárodnej spolupráce. Koordinačný orgán SR pre protidrogovú politiku zabezpečí, aby činnosti v oblasti nelegálnych drog v SR boli koordinované a aby sa navzájom dopĺňali.

8. Plánované a uplatňované finančné prostriedky na realizáciu cieľov NPS sa sledujú a vyhodnocujú v Medzirezortnom programe Protidrogová politika.

I. Zníženie dopytu po drogách

1. Zníženie dopytu po drogách zahŕňa škálu rovnako dôležitých a navzájom sa posilňujúcich a významovo rovnako dôležitých opatrení, medzi ktoré patria: prevencia (environmentálna, univerzálna, selektívna a indikovaná), včasné odhaľovanie a intervencie, znižovanie rizík a škôd, liečba, rehabilitácia, opätovné sociálne začlenenie a vyliečenie.

2. Cieľom NPS v tejto oblasti je:

- Ø predchádzať škodlivému užívaniu a zneužívaniu drog a vzniku závislostí od psychoaktívnych látok,
- Ø prispieť k merateľnému zníženiu miery užívania nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok,
- Ø predchádzať zdravotným a sociálnym rizikám a škodám, ktoré súvisia s užívaním drog, a znížiť ich prostredníctvom integrovaného, multidisciplinárneho a na faktoch založeného prístupu a pomocou presadzovania a zabezpečovania súladu medzi

opatreniami predovšetkým v oblasti zdravia, v sociálnej oblasti, v oblasti vzdelávania a presadzovania práva,

- Ø zamerať prevenciu na rizikové vývinové obdobia, v ktorých sa začínajú užívať psychoaktívne látky - bez ohľadu na ich právny status.

3. V oblasti zníženia dopytu po drogách sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Zlepšiť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinných a diverzifikovaných opatrení na zníženie dopytu, podporovať využívanie a výmenu najlepších postupov a uplatňovať kvalitatívne normy v oblasti prevencie, včasného odhaľovania a intervencie, zníženia rizík a škôd, liečby, rehabilitácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia.

3.2. Zlepšiť dostupnosť a účinnosť preventívnych programov (od počiatočného účinku po dlhodobú udržateľnosť) a zvýšiť informovanosť o rizikách spojených s užívaním nelegálnych drog a iných psychoaktívnych látok a súvisiacich dôsledkoch. Na tento účel by preventívne opatrenia mali zahŕňať včasné odhaľovanie a intervenciu, podporu zdravého životného štýlu a cieľnú prevenciu (t.j. selektívnu a indikovanú) zameranú tiež na rodiny a komunity.

3.3. Posilniť a rozvíjať účinné opatrenia pre riešenie kombinovaného užívania drog (polykonzumácie) vrátane užívania legálnych látok a nelegálnych látok súčasne, zneužívanie kontrolovaných liekov na predpis a užívanie nových psychoaktívnych látok.

3.4. Podporovať účinné opatrenia na zníženie rizík a škôd a ďalší výskum týkajúci sa efektívnosti opatrení smerujúcich k redukcii úmrtí, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s užívaním drog ako aj opatrení vo vzťahu k infekčným ochoreniam súvisiacim s užívaním drog (HIV, vírusovej hepatitídy, ako aj sexuálne prenosných chorôb a tuberkulózy).

3.5. V závislosti od potrieb rozšíriť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie účinnej a diverzifikovanej protidrogovej liečby v celej SR pre problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov neopioidných látok tak, aby všetky osoby, ktoré si to želajú, mohli absolvovať protidrogovú liečbu.

3.6. Podľa potreby rozšíriť tvorbu, dostupnosť a pokrytie opatrení na zníženie dopytu vo väzenskom prostredí na základe posúdenia zdravotných parametrov a potrieb väzňov s cieľom dosiahnuť starostlivosť na kvalitatívne rovnakej úrovni ako starostlivosť v spoločnosti, v súlade s právom na zdravotnú starostlivosť a ľudskú dôstojnosť ukoťveným v Ústave SR ako aj v Európskom dohovore o ľudských právach a Charte základných ľudských práv. Starostlivosť by sa mala zaistiť počas všetkých fáz trestného konania a po prepustení na slobodu.

3.7. Vytvoriť a rozšíriť integrované modely starostlivosti, ktoré pokrývajú potreby súvisiace s duševnými a/alebo telesnými zdravotnými problémami, rehabilitáciu a sociálnu podporu, na účely zlepšenia zdravotnej a sociálnej situácie, opätovného sociálneho začlenenia a vyliečenia problematických a závislých užívateľov drog vrátane užívateľov postihnutých komorbiditou.

3.8. Vytvoriť účinné a diferencované opatrenia na zníženie dopytu po drogách, ktorých cieľom je znížiť počet osôb začínajúcich s drogami a/alebo oddialiť vek, v ktorom sa začínajú užívať drogy, a ktoré náležitým spôsobom reagujú na potreby špecifických skupín a spôsoby a rámce užívania drog, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať zraniteľným a marginalizovaným skupinám.

3.9. Prostredníctvom koordinovaných a účinných spoločných prístupov predchádzať miestnym a regionálnym epidémiám užívania drog, ktoré môžu predstavovať hrozbu pre verejné zdravie v SR.

3.10. Priority v oblasti zníženia dopytu po drogách musia zohľadňovať špecifické charakteristiky, potreby a výzvy drogovej problematiky na národnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni lokálnych komunít. Je nevyhnutné, aby sa na všetkých úrovniach poskytli na tento účel primerané zdroje.

II. Znižovanie ponuky drog

1. Medzi opatrenia v oblasti znižovania ponuky drog patrí predchádzanie trestnej činnosti súvisiacej s drogami a jej potláčanie, najmä pokiaľ ide o organizovanú drogovú trestnú činnosť, vrátane medzinárodnej, a to prostredníctvom spolupráce v oblasti presadzovania práva, odhaľovania nelegálnej výroby a distribúcie drog a prekursorov, konfiškácie príjmov pochádzajúcich z drogovej trestnej činnosti, vyšetrovania a kontroly hraníc.
2. Cieľom NPS v oblasti znižovania ponuky drog a je prispieť k zníženiu dostupnosti nelegálnych drog, nových psychoaktívnych látok a zneužívania prekursorov a to odhaľovaním nových pašeráckych ciest a modus operandi pri výrobe, pašovaní a obchodovaní s nelegálnymi drogami a prekurzormi, posilnením medzinárodnej spolupráce pri rozkladaní medzinárodných organizovaných skupín, ktoré sú zapojené do nelegálnej výroby drog a obchodovania s nimi, ďalej efektívneho využívania nástrojov trestného práva, ako aj účinného presadzovania práva.
3. V oblasti zníženia ponuky drog sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Posilniť spoluprácu a koordináciu medzi orgánmi presadzovania práva na strategickej a operačnej úrovni, vrátane medzinárodnej úrovne v oblasti výmeny informácií (výmenu najlepších postupov a poznatkov, ako aj realizáciu spoločných operácií a vyšetrovaní v reálnom čase). Prioritou by mala byť spolupráca s EÚ, ako aj bilaterálna spolupráca s krajinami, ktoré hraničia so SR v oblasti potláčania organizovanej trestnej činnosti súvisiacej s drogami, ktorá je zacielená na SR a/alebo EÚ, resp. ktorá je páchaná na jej území.

3.2. Obmedziť výrobu, pašovanie, distribúciu a predaj nelegálnych drog a nových psychoaktívnych látok, ktoré hoci nie sú zahrnuté pod kontrolu medzinárodných dohôd OSN (1961, 1971), môžu predstavovať porovnateľné zdravotné alebo sociálne riziko, aké predstavujú nelegálne omamné látky a psychotropné látky. Potláčať obchodovanie s takýmito látkami na území SR a/alebo EÚ (v rámci cezhraničnej spolupráce), ako aj zamedziť zneužívanie drogových prekursorov, pre-prekursorov a ďalších kľúčových chemických látok, ktoré sa používajú pri nelegálnej výrobe drog.

3.3. Účinne reagovať na nové trendy, akými sú napr. výskyt nových psychoaktívnych látok na trhu, zneužívanie nových prekursorov, pre-prekursorov, alebo zneužívanie chemických látok, ktoré sa používajú ako riediace prímеси pre nelegálne drogy, a výskyt nových spôsobov pašovania drog a prekursorov.

3.4. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať novým informačným a komunikačným technológiám, ktoré zohrávajú významnú úlohu pri uľahčovaní výroby, uvádzaní na trh, a distribúcii drog a nových psychoaktívnych látok, ako aj obchodovania s nimi (predovšetkým v prípade nových psychoaktívnych látok sa predaj uskutočňuje prostredníctvom internetu). Je potrebné zabezpečiť systematický monitoring dostupnosti drog, nových psychoaktívnych látok a prekursorov prostredníctvom internetu.

3.5. SR ako členský štát EÚ bude naďalej spolupracovať a vo vhodných prípadoch koordinovať svoju činnosť na úrovni EÚ spolu s príslušnými orgánmi a agentúrami EÚ a

medzinárodnými orgánmi a agentúrami, akými sú Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (ďalej len „EMCDDA“) Europol, Eurojust atď., a v plnej miere bude využívať existujúce nástroje a metódy vytvorené v rámci spolupráce v oblasti presadzovania práva, ako napr. policajnú a expertíznu činnosť, prácu na základe spravodajstva, identifikáciu drog, spoločné vyšetrovacie tímy, spoločné policajno-colné operácie, ako aj relevantné iniciatívy (ako napr. projekty EMPACT) a regionálne platformy.

3.6. Keď takéto úlohy nie sú iniciované alebo vykonávané prostredníctvom národného zastúpenia Europolu, môžu sa v prípade potreby vytvoriť ad hoc regionálne iniciatívy alebo platformy spolupráce na účely riešenia vznikajúcich hrozieb vyplývajúcich z meniacich sa trás obchodovania s drogami a vznikajúcich centier organizovanej trestnej činnosti. Vykoná sa tak prostredníctvom koordinovaných operačných opatrení. Takéto opatrenia musia byť zlučiteľné s existujúcimi právnymi a operačnými ustanoveniami na úrovni EÚ a musia tieto dohovory dopĺňať, pričom sa musia zakladať na posúdeniach a analýze hrozieb. Takéto štruktúry spolupráce by mali byť flexibilné, môžu byť dočasnej povahy v závislosti od budúceho vývoja špecifickej hrozby, na riešenie ktorej sú určené, a mali by úzko spolupracovať so všetkými príslušnými agentúrami a platformami EÚ, najmä s Europolom a Eurojustom.

3.7. V prípade potreby posilniť spoluprácu v drogovej oblasti medzi trestnoprávnymi orgánmi a orgánmi presadzovania práva na národnej a regionálnej úrovni, ako aj v rámci EÚ a využívať pritom existujúce postupy, a ktoré sú založené na rýchlejších a presnejších reakciách. Podporiť činnosti v rámci spolupráce trestnoprávných orgánov, orgánov presadzovania práva a spravodajských služieb (napr. Eurojust).

3.8. Potrebným cieleným spôsobom posilniť legislatívny rámec SR tak, aby sa posilnila reakcia SR pri riešení nových trendov, aby sa zabezpečilo, že jednotlivé činnosti v rámci spolupráce sa vzájomne dopĺňajú s cieľom rozložiť skupiny páchajúce organizovanú, aj cezhraničnú drogovú trestnú činnosť a následnú konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti súvisiacich s nelegálnou výrobou, distribúciou, predajom, prechovávaním a užívaním drog, prostredníctvom plného využitia európskej siete úradov pre vyhľadávanie majetku, a teda aby sa zaistila účinnejšia reakcia na obchodovanie s drogami. Môže sa preskúmať ďalšia tvorba príslušných nástrojov na presadzovanie práva (účinné legislatívne opatrenia).

3.9 Je potrebné, aby sa SR usilovala o efektívnejšiu politiku v oblasti zníženia ponuky drog, a to posilnením hodnotenia politiky a analýzy v záujme lepšieho porozumenia trhu s drogami a prekursori, trestnej činnosti súvisiacej s drogami a účinnosti opatrení presadzovania práva súvisiacich s drogami a prekursori.

3.10. Na účely predchádzania trestnej činnosti, zabránenia recidívy a zvýšenia účinnosti trestnoprávneho systému bude SR vo vhodných prípadoch a pri zaistení proporcionality nabádať na využívanie, monitorovanie a účinné vykonávanie politiky a programov v oblasti drog vrátane úkonov po zatknutí a vhodných alternatív k donucovacím sankciám (ako je vzdelávanie, liečba, rehabilitácia, následná starostlivosť a opätovné sociálne začlenenie) pre páchatel'ov užívajúcich drogy.

III. Prierezová téma: koordinácia

1. Cieľ koordinácie v oblasti protidrogovej politiky SR je dvojaký – zabezpečiť synergie, komunikáciu a účinnú výmenu informácií a názorov na podporu cieľov politiky a zároveň nabádať na aktívnu politickú diskusiu a analýzu vývoja a výziev v oblasti zneužívania drog na národnej úrovni, na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni.

2. Koordinácia je na jednej strane potrebná na regionálnej a národnej úrovni, medzi inštitúciami v rámci SR, ďalej medzi členskými krajinami v rámci EÚ a ďalšími príslušnými európskymi orgánmi a občianskou spoločnosťou.

3. V oblasti koordinácie sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. Na základe zásady súčinnosti zabezpečiť synergiu, ucelenosť a účinné pracovné postupy medzi príslušnými rezortmi, inštitúciami, orgánmi a iniciatívami SR a zároveň sa vyhnúť zdvojovaniu činnosti, zaistiť efektívnu výmenu informácií, účinne využívať zdroje a zaručiť kontinuitu činnosti medzi rezortmi.

3.2. Legislatívne upraviť a posilniť postavenie medzirezortného koordinačného orgánu Slovenskej republiky pre oblasť drog a jeho výkonnej zložky.

3.3. V rámci koordinačnej činnosti sa vyžaduje vyvážený prístup k problému drog, zacielený rovnako dôrazne na dopyt po drogách a ponuku drog, vyžaduje úzku spoluprácu, súčinnosť a výmenu informácií s ďalšími príslušnými pracovnými orgánmi SR vrátane oblastí zahraničných vecí a ďalších relevantných iniciatív SR v oblasti justičných a trestných vecí, presadzovania práva, verejného zdravia a sociálnych vecí, školstva, a to na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej a lokálnej).

3.4. Zabezpečiť, aby SR ďalej rozvíjala a uplatňovala pracovné metódy a najlepšie postupy pre multidisciplinárnu spoluprácu na podporu cieľov stratégie a aby sa tieto metódy a postupy podporovali na národnej úrovni.

3.5. Poskytnúť príležitosti na prediskutovanie, monitorovanie a hodnotenie otázok koordinácie, spolupráce, nových trendov, účinných intervencií a ďalších aspektov vývoja v oblasti tejto politiky, ktoré majú pre protidrogovú stratégiu pridanú hodnotu a ktorých výstupy budú prerokovávané aj na úrovni EÚ, napr. počas zasadnutí národných protidrogových koordinátorov.

3.6. Podporovať a nabádať na aktívnu a zmysluplnú účasť a angažovanosť občianskej spoločnosti, vrátane mimovládnych organizácií, ako aj mládeže, užívateľov drog a príjemcov služieb súvisiacich s drogami, v procese tvorby a uplatňovania protidrogovej politiky na národnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni.

IV. Prierezová téma: medzinárodná spolupráca

1. Globálny charakter drogového fenoménu si vyžaduje pokračovať v spolupráci s členskými štátmi EÚ a príslušnými medzinárodnými organizáciami v zmysle zásad spoločnej / zdieľanej zodpovednosti a komplexného, vyváženého a na faktoch založeného prístupu v riešení drogovej problematiky – znižovaní dopytu po drogách a znižovaní ponuky drog.

2. V oblasti medzinárodnej spolupráce sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

2.1. Prostredníctvom Stálych misií SR pre Organizáciu spojených národov vo Viedni, Ženeve a New Yorku bude v protidrogovej oblasti aj naďalej upevňovať spoluprácu s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu so sídlom vo Viedni, Komisiou OSN pre omamné látky, Svetovou zdravotníckou organizáciou a ďalšími inštitúciami OSN pôsobiace v oblasti drogovej problematiky.

2.2. SR bude intenzívne pokračovať v rozvoji spolupráce a koordinácie aktivít s orgánmi a členskými štátmi EÚ v oblasti protidrogovej politiky. Bude sa podieľať na presadzovaní vyváženého európskeho prístupu k problému s drogami a rozvoji medzinárodnej

spolupráce v súlade s platnými dohodami o spolupráci a pridružení na princípe partnerstva a spoločnej zodpovednosti. Úsilie zameria, v súlade s politickými vzťahmi a rámcovými dohovormi EÚ v oblasti drog a prekurzorov, na rozvoj spolupráce s tretími krajinami, susednými krajinami a krajinami pôvodu, resp. tranzitu drog a prekurzorov. Ide predovšetkým o rámcové dohovory EÚ upravujúce vzťahy s tromi skupinami krajín: prístupujúcimi, kandidátskymi a potenciálnymi kandidátmi na členstvo v EÚ, krajinami Európskej susedskej politiky (ESP) a inými tretími krajinami.

2.3. SR sa bude aj naďalej aktívne zapájať do činnosti Horizontálnej pracovnej skupiny pre drogy pri Rade EÚ a bude vystupovať na úrovni Výboru stálych predstaviteľov členských krajín EÚ pri príprave externých a politických stanovísk a dokumentov určených na schválenie Radou EÚ a/alebo Európskym parlamentom.

2.4. SR bude naďalej pokračovať v spolupráci s Pompidou Group Rady Európy pre drogovú problematiku v rámci jej pracovných programov.

2.5. Prostredníctvom rozvoja a skvalitňovania nástrojov monitorovania situácie s drogami v spoločnosti sa bude aktívne podieľať na práci Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogové závislosti a rozvoji spolupráce s národnými strediskami pre monitorovanie drog členských krajín EÚ v rámci európskej informačnej siete o drogách (Reitox).

2.6. SR bude participovať na relevantných spoločných colných či policajno – colných operáciách pod záštitou Svetovej colnej organizácie (WCO) a Pracovnej skupiny Rady Európskej únie pre colnú spoluprácu (CCWP).

V. Prierezová téma: informácie, výskum, monitorovanie a hodnotenie

1. Cieľom NPS v oblasti informácií, výskumu, monitorovania a hodnotenia je prispieť k lepšiemu porozumeniu všetkých aspektov drogovej problematiky a účinkov jednotlivých opatrení a poskytnúť tak vierohodné, komplexné a na faktoch založené podkladové materiály na účely politiky a opatrení.
2. Ďalším cieľom NPS je prispieť k lepšiemu šíreniu výsledkov monitorovania, výskumu a hodnotenia na národnej úrovni a úrovni EÚ, čím sa zabezpečí posilnenie synergií, vyvážené prideľovanie finančných zdrojov a nezdvojovanie úsilia. Dosiahnuť je to možné harmonizáciou metodík, vytváraním sieťových štruktúr a užšou spoluprácou.
3. V oblasti informácií, výskumu, monitorovania a hodnotenia sa určili tieto priority (bez určenia poradia dôležitosti):

3.1. SR ako členský štát EÚ by mala pokračovať v investovaní do výmeny informácií, zberu a monitorovania údajov, výskumu a posudzovania situácie v oblasti drog a do reakcie na túto situáciu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Malo by sa to vzťahovať na všetky relevantné aspekty drogovej problematiky vrátane dopytu po drogách a ponuky drog. Osobitný dôraz by sa mal klásť na zachovanie a ďalšie zlepšenie zberu údajov a vypracúvanie správ prostredníctvom nových kľúčových ukazovateľov EMCDDA v oblasti znižovania dopytu po drogách.

3.2. Národné monitorovacie centrum pre drogy, ktoré plní funkciu národného kontaktného bodu siete Reitox a je národným zastúpením špecializovanej európskej agentúry Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogové závislosti, by malo v rámci svojho mandátu ďalej posilniť znalostnú infraštruktúru a malo by naďalej zohrávať

kľúčovú úlohu hlavného pomocníka, podporovateľa a poskytovateľa informácií, výskumných činností, monitorovania a hodnotenia situácie v oblasti nelegálnych drog na Slovensku. Malo by poskytovať včasné a komplexné analýzy situácie v oblasti drog a opatrení prijímaných s ohľadom na túto situáciu.

3.3. SR, jej inštitúcie a agentúry by mali v záujme lepšieho porozumenia drogovej problematike presadzovať a podporovať výskum – vrátane aplikovaného výskumu – nových psychoaktívnych látok a zabezpečiť spoluprácu a koordináciu sietí na národnej úrovni a úrovni EÚ. Je potrebné v tejto oblasti posilniť monitorovanie v úzkej koordinácii s EMCDDA. Dôraz by sa mal predovšetkým klásť na vývoj forenzných a toxikologických kapacít, ako aj na zlepšenie dostupnosti epidemiologických informácií.

3.4. Podporovať ďalší rozvoj štandardizovaného zberu a analýzy údajov z oblasti dopytu po drogách a ponuky drog a prekursorov.

3.5. Zabezpečiť primerané financovanie výskumných a rozvojových projektov v oblasti drog na národnej úrovni, a to v závislosti od finančných zdrojov, využívajúc pri tom aj finančné programy EÚ na obdobie 2013 – 2020, ktoré reflektujú priority tejto stratégie.

3.6. Inštitúcie a orgány v SR by mali uznávať úlohu vedeckého hodnotenia politík a intervencií (s dôrazom na dosiahnuté výsledky) ako kľúčový prvok.

3.7. Zabezpečiť a posilniť odbornú prípravu pracovníkov v tejto oblasti v kľúčových oblastiach – tak v oblasti zníženia dopytu po drogách, ako aj v oblasti zníženia ponuky drog.

[1]) Termínom „psychoaktívne látky“ sú myslené akékoľvek omamné a/alebo psychotropné látky.

²⁾ Termínom „pre-prekursor“ alebo „ďalšie kľúčové chemické látky“ sú myslené chemikálie, ktoré môžu byť využité k výrobe prekursorov, potrebných na výrobu drog.